

Brusel 4. prosince 2020
(OR. en)

13684/20

JAI 1066
COPEN 366
EUROJUST 156
EJN 106

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	13214/20 + COR 1
Předmět:	Závěry Rady „Evropský zatýkací rozkaz a postupy vydávání – stávající výzvy a cesta kupředu“ – znění schválené Radou

Delegace naleznou v příloze závěry Rady nazvané „Evropský zatýkací rozkaz a postupy vydávání - současné výzvy a další postup“ ve znění schváleném Radou písemným postupem dne 1. prosince 2020.

Tyto závěry byly rovněž zveřejněny v Úředním věstníku Evropské unie, viz Úř. věst. C 419, 4.12.2020, s. 23-29.

Závěry Rady

„Evropský zatýkácí rozkaz a postupy vydávání – stávající výzvy a cesta kupředu“

RADA PŘIJALA TYTO ZÁVĚRY:

1. Klíčovou prioritou strategické agendy na období 2019–2024, přijaté Evropskou radou dne 20. června 2019, je ochrana občanů a svobod. Evropa musí být místem, kde se lidé cítí svobodně a v bezpečí. Za tímto účelem musí být boj proti terorismu a přeshraniční trestné činnosti rozšířen a posílen. Spolupráce v trestních věcech a výměna informací by měly odrážet tyto ambice a je nutné dále zlepšit a rozvinout uplatňování společných nástrojů.
2. Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkáčím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV, rámcové rozhodnutí o EZR)¹, které je klíčovým nástrojem justiční spolupráce v trestních věcech, spolupráci mezi členskými státy zjednodušilo a urychlilo. Je i nadále podstatným příspěvkem k plnění cíle Unie, jímž je poskytnout svým občanům prostor svobody, bezpečnosti a práva.

¹ Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1.

3. Při různých příležitostech probíhaly diskuze o tom, jak dále zlepšit justiční spolupráci v trestních věcech. Během tohoto procesu se ukázaly určité oblasti, v nichž by mohla být účinnost mechanismu předávání podle EZR dále zvýšena. V roce 2018 tak Rada za rakouského předsednictví přijala závěry o vzájemném uznávání v trestních věcech nazvané „Podpora vzájemného uznávání posilováním vzájemné důvěry“². V roce 2019 vydalo rumunské předsednictví zprávu nazvanou „Další postup v oblasti vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech“³. Poslední prováděcí zpráva Komise ze dne 2. července 2020⁴, probíhající deváté kolo vzájemných hodnocení v Radě⁵, návrh prováděcí zprávy Výboru LIBE Evropského parlamentu ze dne 4. září⁶ a virtuální konference konaná dne 24. září 2020 za německého předsednictví⁷ byly pro diskuzi o budoucnosti EZR novým impulsem.
4. 13. června 2022 oslavíme 20. výročí přijetí rámcového rozhodnutí o EZR. Členské státy, Komise, Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA), Eurojust, Evropská justiční síť (EJS) a odborníci pracující každodenně na postupech předávání by měli usilovat o nalezení a provedení řešení stávajících problémů při uplatňování rámcového rozhodnutí a tak oslavit uvedené výročí.

² Úř. věst. C 449, 13.12.2018, s. 6.

³ Dokument 9728/19.

⁴ COM(2020) 270 final.

⁵ 9. kolo vzájemných hodnocení týkajících se vzájemného uznávání právních nástrojů v oblasti zbavení nebo omezení osobní svobody, viz dokument 6333/19 pro rozsah hodnocení.

⁶ Návrh zprávy o provádění evropského zatýkacího rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2019/2207(INI)), 4. září 2020; EPRS, posouzení provádění na evropské úrovni týkající se evropského zatýkacího rozkazu, PE 642.839, červen 2020.

⁷ Viz dokument předsednictví 11419/20.

5. Rada souhlasí, že existuje prostor pro zlepšení v těchto oblastech:
- A. zlepšení vnitrostátního provedení a praktického uplatňování rámcového rozhodnutí o EZR,
 - B. podpora vykonávajících orgánů při vyhodnocování ochrany základních práv,
 - C. úprava určitých procesních aspektů ve vystavujícím a ve vykonávajícím členském státě,
 - D. vyřizování žádostí o vydání občanů EU do třetích zemí,
 - E. posílení postupů předávání v rámci EZR v době krize.
- A. Zlepšení vnitrostátního provedení a praktického uplatňování rámcového rozhodnutí o EZR**
6. Efektivnost a účinnost rámcového rozhodnutí o EZR závisí hlavně na vnitrostátních právních předpisech, které požadavky práva EU plně provádějí. Bez ohledu na již vyvinuté značné úsilí existuje stále prostor pro zlepšení, zejména s ohledem na vyvíjející se judikaturu Soudního dvora Evropské unie (SDEU).
7. Rada vyzývá členské státy, aby zajistily správné provedení rámcového rozhodnutí o EZR, a to s řádným ohledem na judikaturu SDEU a doporučení vyplývající ze čtvrtého a probíhajícího devátého kola vzájemných hodnocení⁸, jakož i z prováděcích zpráv Komise ze dnů 24. ledna 2006, 11. července 2007, 11. dubna 2011 a 2. července 2020⁹. Je nutné poznamenat, že Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU a v případě nutnosti v blízké budoucnosti zahájí další taková řízení.

⁸ Viz závěrečná zpráva v dokumentu 8302/4/09 REV 4 a dokument 6333/19.

⁹ COM(2006)8 final, COM(2007)407 final, COM(2011)175 final, COM(2020)270 final.

8. Příručka k vydávání a výkonu evropského zatýkacího rozkazu¹⁰, naposledy aktualizovaná v roce 2017, se ukázala jako cenný nástroj pro odborníky z praxe. Vzhledem vývoji, ke kterému mezitím došlo, zejména s ohledem na značný počet rozsudků SDEU, vyzývá Rada Komisi, aby příručku v blízké budoucnosti aktualizovala.
9. Členské státy se vyzývají, aby odborníkům v praxi usnadnily uplatňování a výklad vnitrostátních právních předpisů provádějících rámcové rozhodnutí o EZR stanovením nezávazných pokynů pro uplatňování EZR. Tyto pokyny, které by měly zohlednit příručku o EZR a být s ní slučitelné, by mohly pomoci vystavujícím justičním orgánům, zejména pokud jde o ověřování, zda jsou splněny podmínky pro vydání EZR a zda je dodržena zásada proporcionality.
10. Přehled Eurojustu nazvaný „Judikatura Soudního dvora EU týkající se EZR“, naposledy aktualizovaný v březnu 2020, se ukázal jako užitečný nástroj pro odborníky z praxe. Rada vyzývá Eurojust, aby tento přehled odpovídajícím způsobem aktualizoval, tak často, jak je to možné, a nadále jej elektronicky zpřístupňoval ve vhodném formátu.
11. Rada podporuje členské státy, Komisi a Evropskou síť pro justiční vzdělávání v jejich úsilí o podporu a navýšení průběžné odborné přípravy odborníků z praxe zapojených do prostupů předávání podle EZR a o propagaci výměny názorů mezi odborníky z praxe z různých členských států. Přímý kontakt mezi odborníky z praxe v různých členských státech podporuje vzájemnou důvěru a tudíž přispívá k lepšímu uplatňování rámcového rozhodnutí o EZR. S cílem podpořit vzájemné pochopení by měly být dále prozkoumány možnosti konání konkrétních vzdělávacích akcí pro odborníky z praxe ze dvou či více členských států s vysokým množstvím vzájemného pracovního zatížení.

¹⁰ Úř. věst. C 335, 6.10.2017, s. 1.

12. Eurojust a Evropská justiční síť (EJS) hrají klíčovou úlohu v praktickém uplatňování rámcového rozhodnutí o EZR, jak bylo zdůrazněno v průběhu pandemie COVID-19. Rada vybízí Eurojust a EJS, aby pokračovaly ve své hodnotné práci a zintenzivnily svá úsilí jak o další zlepšení výměny informací, koordinace a spolupráce mezi vnitrostátními justičními orgány, tak o poskytnutí nejlepší možné podpory pro spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO).
13. S cílem dále zlepšit uplatňování rámcového rozhodnutí o EZR by měl být zřízen centralizovaný portál na úrovni Unie, kde by byly veškeré příslušné informace, jež by mohly odborníkům z praxe usnadnit využívání EZR, shromažďovány a průběžně aktualizovány. Za tímto účelem se EJS vyzývá, aby za konzultace Komise, Eurojustu a dalších příslušných aktérů prozkoumala možnosti rozšíření a dalšího zlepšení internetové stránky EJS, která již poskytuje širokou škálu informací o EZR, a je tudíž v tomto ohledu dobrým základem.

B. Podpora vykonávajících orgánů při vyhodnocování ochrany základních práv

14. Systém zavedený rámcovým rozhodnutím o EZR je založen na zásadě vzájemného uznávání (6. bod odůvodnění, čl. 82 odst. 1 SFEU); zatímco výkon EZR je pravidlem (čl. 1 odst. 2), odmítnutí výkonu je výjimkou. Takové odmítnutí, které by mohlo zvýšit riziko beztrestnosti a podkopat bezpečnost občanů a ochranu obětí, může být v zásadě zvažováno pouze za okolností stanovených v člancích 3, 4 a 4a rámcového rozhodnutí. Přestože rámcové rozhodnutí nestanoví důvod pro odmítnutí v případě bezprostředních porušení základních práv, nemění povinnost členských států dodržovat základní práva a základní zásady, jak jsou uvedeny v článku 6 SEU a v Listině základních práv (čl. 1 odst. 3, 12. a 13. bod odůvodnění).

15. SDEU uznal, že vykonávající justiční orgán může ve výjimečných případech a s výhradou určitých podmínek odmítnout vykonat EZR, pokud existuje skutečné nebezpečí, že předání dotčené osoby by mohlo vést k nelidskému či ponižujícímu zacházení ve smyslu článku 4 Listiny¹¹ kvůli vězeňským podmínkám ve vystavujícím státě, nebo k porušení základního práva na spravedlivý proces uvedeného v čl. 47 odst. 2 Listiny¹², vzhledem k obavám ohledně nezávislosti soudnictví ve vystavujícím státě. Odborníkům z praxe tak připadl náročný úkol vyřešit konflikt mezi vzájemným uznáváním a ochranou základních práv v jednotlivých případech.

Ochrana před nelidským a ponižujícím zacházením

16. Zákaz nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu zakotvený v článku 4 Listiny má absolutní povahu, neboť je těsně spjat s respektováním lidské důstojnosti, která je předmětem článku 1 Listiny a jednou ze základních hodnot Unie a jejích členských států uvedenou v článku 2 SEU¹³.
17. Rada zdůrazňuje, že problémy týkající se podmínek ve vězení ve vystavujícím členském státě musí být řešeny v uvedeném členském státě a s ohledem na všechny vězněné osoby. Zdůrazňuje skutečnost, že minimální normy a ukazatele podmínek ve vězení, včetně vazby, již existují ve formě uznaných právně nevynutitelných nástrojů, zejména Evropských vězeňských pravidel Rady Evropy¹⁴. Rada vyzývá členské státy, aby přijaly opatření, jež jsou nezbytná pro zajištění souladu s těmito nástroji.

¹¹ SDEU, 5. dubna 2016, C-404/15, Aranyosi a Caldaru; SDEU, 25. července 2018, C-220/18, PPU; SDEU, 15. října 2019, C-128/18, Dorobantu.

¹² SDEU, 25. července 2018, C-216/18 PPU, LM. Viz probíhající soudní řízení ve spojených věcech C-354/20 PPU a C-412/20 PPU, Openbaar Ministerie a další.

¹³ SDEU, 5. dubna 2016, C-404/15, Aranyosi a Caldaru, body 85 a 87.

¹⁴ Doporučení Rec(2006)2 Výboru ministrů členským státům o Evropských vězeňských pravidlech.

18. Rada zdůrazňuje, že je důležité poskytnout odborníkům z praxe nezbytnou podporu a informace pro provedení dvoufázového posouzení, jak stanoví SDEU¹⁵. Odborníci z praxe musejí mít přístup k objektivním, spolehlivým, přesným a řádně aktualizovaným údajům, aby mohli jako první krok posoudit, zda existují nedostatky ve vězeňských podmínkách, jež panují ve vystavujícím členském státě, jež mohou být buď systémové či celoplošné, jež se mohou týkat některých skupin osob nebo některých vězeňských zařízení. Jako druhý krok posouzení musí odborníci z praxe podle čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí o EZR obdržet veškeré nezbytné informace o podmínkách, v jakých má být dotyčná osoba ve vystavujícím členském státě vězněna, aby mohli posoudit, zda jsou dány prokazatelné důvody se domnívat, že dotyčná osoba, bude-li předána, bude vystavena skutečnému nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení.
19. Rada vítá skutečnost, že za účelem zlepšení přístupu k nezbytným informacím spustila Agentura Evropské unie pro základní práva (FRA) v roce 2019 databázi týkající se podmínek ve věznicích, jež spojuje na jednom místě informace z let 2015 až 2019 o podmínkách ve věznicích ve všech členských státech EU. FRA se vyzývá, aby tuto databázi pravidelně aktualizovala s cílem zajistit, že poskytované informace splňují požadavky stanovené SDEU a ve střednědobém hledisku posoudila, zda databáze splňuje potřeby vyplývající s z praxe.
20. Rada vyzývá Komisi, aby při aktualizaci příručky o EZR kladla zvláštní důraz na poskytnutí vedení pro odborníky z praxe ohledně toho, jak řešit otázku podmínek ve vězení, a to při zohlednění výsledků probíhajícího devátého kola vzájemných hodnocení. V této souvislosti by měla Komise rovněž zvážit vhodnost vypracování praktických řešení, jako je vzor pro žádost o doplňující informace podle čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí o EZR.

¹⁵ SDEU, 5. dubna 2016, C-404/15, Aranyosi a Căldăraru; SDEU, 25. července 2018, C-220/18 PPU, body 88 až 94; SDEU, 15. října 2019, C-128/18, Dorobantu, body 52 až 55.

21. Právo na spravedlivý proces, jak je stanoveno v čl. 47 odst. 2 Listiny, má zásadní význam jakožto záruka, že všechna práva, která jednotlivci odvozují z práva EU, budou chráněna, a že hodnoty společné členským státům stanovené v článku 2 SEU, zejména hodnota právního státu, budou zaručeny¹⁶.
22. Rada připomíná členským státům jejich odpovědnost zajistit respektování právního státu v EU a zaručit právo na spravedlivý proces a zejména přístup k nezávislému a nestrannému soudu. Členské státy musí přijmout opatření nezbytná k nápravě nedostatků za účelem posílení vzájemné důvěry a vyhnutí se riziku politizace spolupráce v trestních věcech. Rada vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu využila svou úlohu strážkyně Smluv.
23. Rada zdůrazňuje, že je důležité poskytnout odborníkům z praxe nezbytnou podporu a informace pro provedení dvoufázového posouzení požadovaného v případech údajného rizika porušení čl. 47 druhého pododstavce Listiny, jak uvádí SDEU¹⁷. Odborníci z praxe musí mít přístup k objektivním, spolehlivým, přesným a řádně aktualizovaným údajům, aby mohli v první fázi posoudit existenci skutečného nebezpečí, že z důvodu systémových či celoplošných nedostatků dojde v souvislosti s nedostatkem nezávislosti soudů k porušení základního práva na spravedlivý proces. Podle čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí o EZR musí ve druhé fázi odborníci z praxe obdržet veškeré potřebné informace k posouzení, zda existují závažné důvody domnívat se, že dotčené osobě bude hrozit takové nebezpečí, pokud bude předána, a to s ohledem na osobní situaci této osoby, jakož i povahu protiprávního jednání, za které je stíhána, a skutkové okolnosti, za nichž byl vydán EZR.

¹⁶ SDEU, 25. července 2018, C- 216/18 PPU, LM, bod 48.

¹⁷ SDEU, 25. července 2018, C-216/18 PPU, LM, body 61, 68 a 79.

24. Rada vyzývá Komisi, aby při aktualizaci příručky pro vydávání EZR poskytla odborníkům z praxe pokyny, jak řešit případy údajného rizika porušení čl. 47 druhého pododstavce Listiny, a aby za konzultace s FRA a při zohlednění kritérií stanovených SDEU zvažila způsoby, jak zlepšit přístup odborníků z praxe k informacím a zdrojům informací, jež mohou využít.

Ujištění

25. V souladu s čl. 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí o EZR a zásadou loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 prvním pododstavci SEU může vykonávající orgán požádat o doplňující informace a vystavující orgán může poskytnout ujištění, že v případě předání dotčené osoby nebudou porušena její základní práva¹⁸.
26. Rada zdůrazňuje, že vykonávající soudní orgán musí s ohledem na vzájemnou důvěru, která musí panovat mezi justičními orgány členských států a na které se zakládá režim evropského zatýkacího rozkazu, tato ujištění považovat za důvěryhodná, přinejmenším pokud neexistují konkrétní skutečnosti svědčící o opaku¹⁹.

¹⁸ SDEU, 25. července 2018, C- 220/18 PPU, ML, body 108 až 110.

¹⁹ SDEU, 25. července 2018, C- 220/18 PPU, ML, bod 112.

C. Úprava určitých procesních aspektů ve vystavujícím a ve vykonávajícím členském státě

Posílení procesních práv v řízení o EZR

27. Co se týče procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení, došlo již k významnému pokroku. Při provádění cestovní mapy pro posílení procesních práv²⁰ jako součásti Stockholmského programu²¹ byly zavedeny minimální požadavky na trestní řízení, a to směrnicí 2010/64/EU (právo na tlumočení a překlad), směrnicí 2012/13/EU (právo na informace), směrnicí 2013/48/EU (právo na přístup k obhájci), směrnicí (EU) 2016/343 (presumpce nevinny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem), směrnicí (EU) 2016/800 (procesní záruky pro děti) a směrnicí (EU) 2016/1919 (právní pomoc).
28. Ze zpráv Komise o provádění, zveřejněných dne 18. prosince 2018, pokud jde o směrnice 2010/64/EU²² a 2012/13/EU²³, a dne 27. září 2019, pokud jde o směrnici 2013/48/EU²⁴, jasně vyplývá, že je zapotřebí provádění těchto směrnic zlepšit. Rada vyzývá dotčené členské státy, aby napravily nedostatky zjištěné ve zprávách o provádění a aby zajistily úplné a správné provedení směrnic. Je nutné poznamenat, že Komise již zahájila řízení o nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU a v případě nutnosti v blízké budoucnosti zahájí další taková řízení.

²⁰ Usnesení Rady ze dne 30. listopadu 2009 o cestovní mapě pro posílení procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení, Úř. věst. C 295, 4.12.2009, s. 1–3.

²¹ Stockholmský program – otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je, Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1–38.

²² COM(2018) 857 final.

²³ COM(2018) 858 final.

²⁴ COM(2019) 560 final.

29. Rada zdůrazňuje, že je zapotřebí posoudit praktickou účinnost procesních práv v řízení ve vystavujících a vykonávajících státech podle rámcového rozhodnutí o EZR. Hodnotný příspěvek v tomto ohledu představuje zpráva, kterou dne 27. září 2019 zveřejnila FRA (Rights in practice: access to a lawyer and procedural rights in criminal and EAW proceedings – Práva v praxi: přístup k obhájci a procesní práva v trestním řízení a řízení o EZR) a která se zabývá situací v osmi členských státech. Rada vyzývá FRA, aby zvážila možnost pokračovat až do roku 2022 v této studii, rozšířit ji na všechny členské státy a klást zvláštní důraz na zkušenosti právníků činných v řízení o předání.

Překlady

30. Rada připomíná, že EZR musí být přeložen do jednoho z úředních nebo přípustných jazyků vykonávajícího členského státu, a zdůrazňuje, že odpovídající překlad je pro účinné fungování postupů předávání v rámci EZR zásadní.
31. Rada vyzývá členské státy, aby v souvislosti s překlady EZR zvážily, zda by mohly v zájmu zjednodušení a urychlení postupu více než v současnosti využívat možnost stanovenou v čl. 8 odst. 2 rámcového rozhodnutí o EZR, a to přijímat překlad do jednoho nebo více jiných úředních jazyků Evropské unie.

Předávání trestního řízení a kompetenční spory

32. Za účelem zabránění beztrestnosti v Evropě bez hranic, například když je odmítnut výkon EZR, když dojde ke kompetenčnímu sporu, nebo v případě souběžných řízení ve dvou či více členských státech ve věci stejných skutečností, vyvstává mimo jiné otázka, jak účinně předat řízení a jak vyřešit kompetenční spory.

33. Cílem rámcového rozhodnutí Rady ze dne 30. listopadu 2009 o předcházení kompetenčním sporům při výkonu pravomoci v trestním řízení a jejich řešení (2009/948/SVV)²⁵ je předcházet souběžným řízením ve věci stejných skutečností a porušování zásady *ne bis in idem*, omezuje se však na ustanovení o výměně informací a přímých konzultacích mezi příslušnými orgány členských států. Jak je zdůrazněno ve zprávě o případech Eurojustu v oblasti předcházení kompetenčním sporům a jejich řešení ze dne 16. února 2018, obtíže přetrvávají, zejména ve složitých případech a případech negativních kompetenčních sporů.
34. V současné době neexistuje společný právní rámec pro předávání trestního řízení mezi členskými státy. Evropskou úmluvu o předávání trestního řízení ze dne 15. května 1972 ratifikovalo pouze 13 členských států. Ostatní členské státy spoléhají na uplatňování Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních ze dne 20. dubna 1959 ve spojení s Úmluvou o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie ze dne 29. května 2020, nebo na dvoustranné dohody či neformální spolupráci.
35. V minulosti nebylo možné dosáhnout žádného konsenzu ohledně nástroje EU, a to navzdory značnému úsilí, zejména podnětu 16 členských států k rámcovému rozhodnutí Rady o předávání trestního řízení v roce 2009²⁶. Jak je však zdůrazněno ve zprávě Eurojustu ze dne 16. února 2018 a závěrech 52. plenárního zasedání EJS v roce 2019²⁷, odborníci z praxe v důsledku toho nadále narážejí na právní a praktické výzvy, a proto zpravidla podporují vytvoření nástroje EU.

²⁵ Úř. věst. L 328, 15.12.2009, s. 42–47.

²⁶ Úř. věst. C 219, 12.9.2009, s. 7–17.

²⁷ Dokument 14501/19.

36. Společná pravidla mezi členskými státy pro předávání řízení a kompetenční spory by mohla v zásadě představovat důležitý příspěvek v boji proti přeshraniční trestné činnosti díky tomu, že by zvýšila účinnost trestních řízení a zlepšila řádný výkon spravedlnosti v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.
37. Rumunské předsednictví ve své zprávě o dalším postupu v oblasti vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v trestních věcech²⁸ navrhlo dále posoudit potřebu zahájit práci na legislativním návrhu o předávání řízení v trestních věcech v širším kontextu včetně hodnocení ustanovení rámcového rozhodnutí 2009/948/SVV o kompetenčních sporech. Komise s ohledem na tuto zprávu financovala akademickou studii předávání řízení v trestních věcech, jež bude dokončena ve druhé polovině roku 2021.
38. Rada vyzývá Komisi, aby, jakmile bude k dispozici výstup této studie, projednala s členskými státy, Eurojustem a EJS, zda je nový návrh nástroje EU pro předávání řízení v trestních věcech proveditelný a zda by představoval přidanou hodnotu. Pokud ano, Komise se vyzývá, aby vypracovala posouzení dopadu a případně legislativní návrh.

Prosazování alternativ ke zbavení svobody a využívání EZR

39. Rada vyzývá členské státy, aby prozkoumaly možnosti, jak případně posílit využívání sankcí a opatření nezbavujících svobody, jak je uvedeno v závěrech Rady přijatých během finského předsednictví o využívání sankcí a opatření nezbavujících svobody v oblasti trestního soudnictví²⁹.

²⁸ Dokument 9728/19.

²⁹ Úř. věst. C 422, 16.12.2019, s. 9.

40. Při zvažování dopadů, jež bude výkon EZR na svobodu vyžádané osoby mít, musí vystavující orgán určit, zda je vzhledem ke konkrétním okolnostem každého případu přiměřené vydat EZR. Toto posouzení zahrnuje mimo jiné otázku, zda je EZR nejvhodnějším nástrojem, či zda by bylo namísto něj možné využít jiná opatření v oblasti justiční spolupráce (např. evropský vyšetřovací příkaz, evropský příkaz k výkonu dohledu, předání vězně).
41. Rada vyzývá Komisi a členské státy, aby s ohledem na výsledky probíhajícího devátého kola vzájemných hodnocení zvážily, zda je zapotřebí posílit využívání jiných opatření v oblasti justiční spolupráce.

D. Vyřizování žádostí o vydání občanů EU do třetích zemí

42. Rada připomíná výměnu ohledně aktuálního stavu, co se týče vyřizování žádostí třetích zemí o vydání týkajících se občanů EU, kteří nejsou státními příslušníky dožádaného členského státu, jež proběhla na neformální videokonferenci ministrů spravedlnosti dne 4. června 2020.

43. Členské státy mají při vyřizování těchto žádostí v důsledku rozsudků SDEU ve věci *Petruhhin* a několika dalších rozsudcích³⁰ dvě povinnosti: na jedné straně mají povinnost dodržovat stávající závazky podle mezinárodního práva a bojovat proti riziku, že dotčený trestný čin zůstane nepotrestán, a na druhé straně jsou členské státy, které své státní příslušníky nevydají, v souladu se zásadou volného pohybu a zásadou zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti povinny občany ostatních členských států co nejúčinněji chránit před opatřeními, která by je mohla zbavit práv volného pohybu a pobytu uvnitř EU. SDEU v tomto ohledu objasnil, že dožádaný členský stát musí ověřit, zda existuje alternativní opatření, které by méně ohrožovalo výkon práva volného pohybu a bylo by stejně účinné při dosahování cíle spočívajícího v zabránění beztrestnosti³¹. To zahrnuje informování členského státu, jehož je osoba státním příslušníkem, a v případě, že o to tento členský stát požádá, předání dožádané osoby tomuto členskému státu podle rámcového rozhodnutí o EZR, a to pokud je uvedený členský stát příslušný ke stíhání této osoby za činy spáchané mimo jeho území³².
44. Bylo vynaloženo značné úsilí s cílem poskytnout vzhled do praktického uplatňování zásad vyjádřených v rozhodnutí ve věci *Petruhhin* ze strany členských států³³. Stávající judikatura však neposkytuje řešení pro situace, kdy členský stát státní příslušnosti nemůže vůči dožádané osobě EZR vydat.

³⁰ SDEU, 6. září 2016, C-182/15, *Petruhhin*; SDEU, 10. dubna 2018, C-191/16, *Pisciotti*; SDEU, 13. listopadu 2018, C-247/17, *Raugevicius*; SDEU, 2. dubna 2020, C-897/19 PPU, *Ruska Federacija*; viz projednávaná věc C-398/19, *Generalstaatsanwaltschaft Berlin*.

³¹ SDEU, 6. září 2016, C-182/15, *Petruhhin*, bod 41 a body 47 až 50.

³² SDEU, 6. září 2016, C-182/15, *Petruhhin*, bod 41 a body 47 až 50.

³³ Viz dokumenty Rady 10429/17, 15786/17 a 15207/17.

45. Rada vítá skutečnost, že Eurojust a EJS provedly nanejvýše užitečnou analýzu způsobu, jak se v praxi vyřizují žádosti třetích zemí o vydání občanů EU. Rada výsledky této analýzy brzy projedná a rozhodne v otázce, zda by měla proběhnout návazná činnost, a pokud ano, v jaké formě.
46. Praktické zkušenosti různých členských států ukazují, že existují případy, kdy třetí země podávají neodůvodněné a šikanózní žádosti o vydání. Rada vyzývá Komisi, aby zvážila, zda jsou vzhledem k výsledkům analýzy provedené Eurojustem a EJS zapotřebí další opatření, jako například návrh společného postupu při vyřizování potenciálně šikanózních žádostí, včetně politicky motivovaných žádostí, ze strany třetích zemí o vyhlášení pátrání a předání. V této souvislosti by měly být zohledněny osvědčené postupy členských států.

E. Posílení postupů předávání v rámci EZR v době krize

47. Členské státy ve snaze zabránit šíření COVID-19 přijaly nejrůznější opatření, jako je uzavření hranic, pozastavení letecké dopravy a zavedení přísných pravidel pro omezení kontaktu a dodržování bezpečného odstupu. Tato opatření mají výrazný dopad i na justiční spolupráci v trestních věcech, zejména na postupy předávání podle rámcového rozhodnutí o EZR.
48. Rada zdůrazňuje, že zajištění řádného fungování justiční spolupráce v trestních věcech v době krize má pro prostor svobody, bezpečnosti a práva obrovský význam. Krize COVID-19 jasně ukázala, jak je důležitá koordinovaná a rychlá výměna informací a zkušeností, a že je zapotřebí dále digitalizovat spolupráci mezi členskými státy.

49. Co se týče nezbytné výměny informací a zkušeností v době krize, je zásadní koordinovaný přístup ze strany všech zúčastněných aktérů, aby nedocházelo k duplicitě činností a aby se zjednodušilo shromažďování a šíření informací. Ke shromažďování informací se jako hodnotný nástroj osvědčily dotazníky a jako hodnotný nástroj pro koordinovanou výměnu informací a jako velká pomoc odborníkům z praxe se osvědčil pravidelně aktualizovaný souhrn Eurojustu a EJS s kombinací informací, které obdržely Eurojust, EJS a předsednictví / generální sekretariát Rady. V budoucnu by se mělo zvážit vytvoření elektronické platformy, na níž by bylo v době krize možné se seznámit s užitečnými informacemi a tyto informace denně aktualizovat.
50. Rada zdůrazňuje, že digitalizace hraje ústřední roli. Pandemie COVID-19 jasně ukázala, že je nutná rychlá a komplexní digitalizace přeshraniční justiční spolupráce, na což Rada poukázala v závěrech nazvaných „Přístup ke spravedlnosti - využití příležitostí digitalizace“, dohodnutých za německého předsednictví³⁴. V řadě případů lze praktické problémy překonat právě pomocí digitálních řešení.
51. Rada vítá závěrečnou zprávu Komise o studii o přeshraničním digitálním trestním soudnictví, která byla zveřejněna dne 14. září 2020. Opatření přijatá v návaznosti na tuto studii by měla věnovat zvláštní pozornost následujícím aspektům: vytvoření zabezpečených elektronických komunikačních kanálů mezi příslušnými orgány, harmonizovanému přístupu k uznávání a používání elektronických podpisů, nebo alespoň pružnějšímu používání stávajících systémů, vytvoření zabezpečených prostředků přenosu objemných souborů a lepšímu sladění videokonferenčních systémů, a to zejména s ohledem na jejich kvalitu a technickou interoperabilitu.

³⁴ Úř. věst. C 342I, 14.10.2020, s. 1–7.